

Sygn. akt VII U 2684/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Popielińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Adrianna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 23 kwietnia 2014 r. w Gdańsku

sprawy K. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do świadczenia przedemerytalnego

na skutek odwołania K. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 30 września 2013 r. nr (...) - (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 2684/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 września 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonej K. J. prawa do świadczenia przedemerytalnego na podstawie przepisu art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2013 poz. 170 j.t. ze zm.), dalej: ustawa przedemerytalna, w związku z brakiem uprawnień – bowiem nie udowodniła ona wymaganych 35 lat okresów uprawniających do emerytury. Organ rentowy nie zaliczył do powyższych okresów pracy wykonywanej od dnia 04 lutego 1974 r. do dnia 04 kwietnia 1979 r. wobec faktu, iż ubezpieczona nie została zgłoszona do ubezpieczenia społecznego. Ponadto pozwany wskazał, iż z zaświadczenia z Powiatowego Urzędu Pracy w S. nie wynika, iż w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych ubezpieczona nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji zatrudnienia (k. 124 akt rentowych).

Odwołanie z dnia 28 października 2013 r. od powyższej decyzji wniosła ubezpieczona K. J., wskazując, iż w spornym okresie od dnia 04 lutego 1974 r. do dnia 04 kwietnia 1979 r. pracowała w gospodarstwie rolnym (...) – w stanie prawnym, w którym zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych rolników indywidualnych i ich rodzin nie było obowiązkowe. Nie odniosła się natomiast do kwestii braku wymaganego zaświadczenia. (k. 2 akt sprawy).

W odpowiedzi z dnia 18 grudnia 2013 r. na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (k. 3-4 akt sprawy).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona K. J., urodzona w dniu (...), z zawodu sprzątaczką i kasjerka, w dniu 06 października 2013 r. złożyła do pozwanego organu rentowego wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego. Wymagany wiek 55 lat ubezpieczona ukończyła w dniu 04 lutego 2013 r.

dowód: wniosek o świadczenie przedemerytalne z dnia 06 października 2013 r. – k. 1-3 akt rentowych

Wnioskodawczyni pracowała zawodowo w okresie od dnia 04 kwietnia 1979 r. do dnia 31 grudnia 2012 r.

dowód: świadectwa pracy – k. 5-6 akt kapitałowych i k. 77-79 akt rentowych, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 20 września 2013 r. – k. 146-148 akt rentowych, świadectwo pracy z dnia 31 grudnia 2012 r. – k. 81-82 akt rentowych

Ubezpieczona po raz ostatni pozostawała zatrudniona na podstawie umowy o pracę w Gminnym Ośrodku (...) w K. w okresie od dnia 01 lipca 1989 r. do dnia 31 grudnia 2012 r. (zatem w okresie powyżej 6 miesięcy), ostatnio od dnia 01 stycznia 1998 r. w wymiarze 1½ etatu jako kasjer oraz ½ etatu jako sprzątaczką.

Do rozwiązania stosunku pracy doszło na skutek wypowiedzenia przez pracodawcę z przyczyn niedotyczących pracownika – likwidacja stanowiska pracy z przyczyn ekonomiczno-organizacyjnych zakładu pracy. W dotychczasowym regulaminie organizacyjnym usunięto zapis „kasjer-sprzątaczką”.

dowód: świadectwo pracy z dnia 31 grudnia 2012 r. – k. 81-82 akt rentowych

Stan osób zatrudnionych u w/w pracodawcy pozostaje bez zmian w okresie od grudnia 2012 r. do stycznia 2013 r. i wynosi 5 osób – z uwzględnieniem od stycznia 2013 r. nowego stanowiska organizatora ds. animacji społecznej (1/3 etatu) w związku z realizacją projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa (...) na lata 2007-2013. Stanowisko to nie dotyczy zakresu czynności ubezpieczonej.

dowód: pismo (...) w K. z dnia 25 września 2013 r. – k. 121 akt rentowych

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczona udowodniła staż sumaryczny w wymiarze 32 lat, 7 miesięcy i 2 dni, w tym 25 lat, 5 miesięcy i 20 dni okresów składkowych oraz 7 lat, 1 miesiąc i 12 dni okresów nieskładkowych – zamiast wymaganych 35 lat.

dowód: raport ustalania uprawnień do świadczenia – k. 123 akt rentowych

Od dnia 03 stycznia 2013 r. wnioskodawczyni jest zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w S. jako bezrobotna, z prawem do zasiłku od dnia 11 stycznia 2013 r. do dnia 10 stycznia 2014 r. 6 miesięcy pobierania zasiłku upłynął w dniu 23 grudnia 2012 r.

Zaświadczenie w/w urzędu nie zawiera informacji, aby ubezpieczona nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych.

dowód: zaświadczenie z Powiatowego Urzędu Pracy w S. z dnia 14 sierpnia 2013 r. – k. 86 akt rentowych

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 30 września 2013 r. pozwany organ rentowy odmówił ubezpieczonej K. J. prawa do świadczenia przedemerytalnego na podstawie przepisu art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy w związku z brakiem uprawnień – bowiem nie udowodniła ona wymaganych 35 lat okresów uprawniających do emerytury. Organ rentowy nie zaliczył do powyższych okresów pracy wykonywanej od dnia 04 lutego 1974 r. do dnia 04 kwietnia 1979 r. wobec faktu, iż ubezpieczona nie została zgłoszona do ubezpieczenia społecznego. Ponadto pozwany wskazał, iż z zaświadczenia z Powiatowego Urzędu Pracy w S. nie wynika, iż w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych ubezpieczona nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji zatrudnienia

dowód: decyzja pozwanego o odmowie przyznania świadczenia przedemerytalnego z dnia 30 września 2013 r. – k. 124 akt rentowych

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych pozwanego. Nie były one kwestionowane przez żadną ze stron postępowania co do ich prawdziwości i rzetelności. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej K. J. nie jest zasadne i jako takie nie zasługuje na uwzględnienie, choć z innych przyczyn niż podnoszone w odwołaniu.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2013 poz. 170 j.t. ze zm.), dalej: ustawa przedemerytalna, prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn.

W powyższym zakresie pozwany odmówił przyznania wnioskowanego świadczenia wskazując, iż skarżąca udowodniła łącznie 32 lat, 7 miesięcy i 2 dni okresów składkowych i nieskładkowych (k. 123 akt rentowych) zamiast wymaganych 35 lat uprawniających do emerytury.

W myśl ustępu 3 wskazanego przepisu, świadczenie przedemerytalne **przysługuje osobie określonej w ust. 1** po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia **łącznie** następujące warunki:

1. nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna;
2. w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;
3. złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na wniosek osoby zainteresowanej, może przywrócić termin złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 3 pkt 3.

Zgodnie z art. 7 ust. 3 tejże ustawy do wniosku (o świadczenie przedemerytalne) dołącza się dowody uzasadniające prawo do świadczenia przedemerytalnego, w tym decyzję o utracie prawa do zasiłku dla bezrobotnych lub informację o upływie 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w art. 2 ust. 3, a także dowody wymagane do ustalenia prawa do emerytury oraz jej wysokości, określone przepisami ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W niniejszym postępowaniu bezspornym było, iż skarżąca K. J. była niewątpliwie zatrudniona u ostatniego pracodawcy w Gminnym Ośrodku (...) w K. przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy (od dnia 01 lipca 1989 r. do dnia 31 grudnia 2012 r. – świadectwo pracy na k. 81-82 akt rentowych), pozostaje zarejestrowana jako bezrobotna, jak również rozwiązanie stosunku pracy ze skarżącą przez pracodawcę nastąpiło z przyczyn nie dotyczących pracownika w związku z likwidacją stanowiska pracy z przyczyn ekonomicznych i organizacyjnych zakładu pracy. Skarżąca osiągnęła również wymagany wiek 55 lat w dniu 04 lutego 2013 r.

Przedmiotem sporu w sprawie pozostawało dokonanie ustaleń w kwestii dwóch zagadnień, zakwestionowanych przez pozwany organ już na etapie wydawania spornej decyzji, mianowicie czy wnioskodawczyni I. Ż.:

- spełnia wymóg formalny – wynikający z art. 2 ust. 3 punkt 2 ustawy przedemerytalnej – tj. czy w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych
- posiada okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 35 lat (tj. wymogu wynikającego z art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy przedemerytalnej), i czy możliwe jest uwzględnienie do wymaganego stażu pracy okresu wykonywania pracy od dnia 04 lutego 1974 r. do dnia 04 kwietnia 1979 r. gospodarstwie rolnym (...) (wujostwa skarżącej) w K..

W ocenie Sądu Okręgowego, dokonanej na podstawie całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego, ubezpieczona K. J. niewątpliwie nie udowodniła nietrafności stanowiska pozwanego odnośnie tego, że z zaświadczenia z Powiatowego Urzędu Pracy w S. nie wynika, iż w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych ubezpieczona nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji zatrudnienia.

Na wstępie rozważań wskazać należy, iż mając na względzie specyfikę postępowania w sprawach ubezpieczeń społecznych oraz fakt, iż w przedmiotowej sprawie pomiędzy wnioskodawczynią, a organem ubezpieczeń społecznych powstał spór dotyczący prawa do świadczenia z ubezpieczeń społecznych – Sąd Okręgowy uznał, że przy rozstrzygnięciu niniejszej sprawy zasadnicze znaczenie winna znaleźć zasada wyrażona w art. 6 k.c., zastosowana odpowiednio w postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych. Zgodnie bowiem z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Sama zasada skonkretyzowana w art. 6 k.c., jest jasna. Ten, kto powołując się na przysługujące mu prawo, żąda czegoś od innej osoby, obowiązany jest udowodnić fakty (okoliczności faktyczne) uzasadniające to żądanie, ten zaś, kto odmawia uczynienia zadość żądaniu, a więc neguje uprawnienie żądającego, obowiązany jest udowodnić fakty wskazujące na to, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje (Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga pierwsza, część ogólna. Stanisław Dmowski i Stanisław Rudnicki, Wydawnictwo Prawnicze Lexis Nexis, Warszawa 2005 r., wydanie 6). Również judykatura stoi na takim stanowisku, czego wyrazem jest wyrok Sądu Najwyższego – Izba Cywilna i Administracyjna z dnia 20 kwietnia 1982 r., I CR 79/82, w którym wyrażono pogląd, iż „Reguła dotycząca ciężaru dowodu nie może być rozumiana w ten sposób, że zawsze, bez względu na okoliczności sprawy, spoczywa on na stronie powodowej. Jeżeli strona powodowa udowodniła fakty przemawiające za zasadnością powództwa, to na stronie pozwanej spoczywa ciężar udowodnienia ekscypcji i faktów uzasadniających jej zdaniem oddalenie powództwa”.

Przenosząc powyższą regułę na grunt niniejszej sprawy przyjąć należy, iż skarżąca kwestionując prawidłowość decyzji pozwanego organu, który na podstawie przeprowadzonego postępowania kontrolnego dokonał niekorzystnych dla ubezpieczonej ustaleń, winna była w postępowaniu przed Sądem nie tylko podważyć trafność poczynionych w ten sposób ustaleń dotyczących braku podstaw do przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego, ale również, wskazać na okoliczności i fakty znajdujące oparcie w materiale dowodowym, dające podstawę do zmiany zaskarżonej decyzji w kierunku postulowanym przez skarżącą.

W ocenie Sądu z powyższego obowiązku skarżącą K. J. w przedmiotowym postępowaniu się nie wywiązała. Co należy podkreślić, pozwany organ rentowy w sposób czytelny w uzasadnieniu decyzji wyartykułował przyczyny, dla których odmówił wnioskodawczyni przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego (k. 124 akt rentowych), co także konsekwentnie w analogiczny sposób sformułował, uzasadniając odpowiedź na odwołanie (k. 3-4 akt sprawy). Ubezpieczonej doręczono zarówno w/w decyzję, jak i odpowiedź na odwołanie, pouczając o omówionej powyżej zasadzie rozkładu ciężaru dowodu w postępowaniu sądowym (k. 7-8 akt sprawy, zpo – k. 17 akt sprawy) – jednakże nie przedłożyła żadnego dokumentu (zaświadczenie z Powiatowego Urzędu Pracy), które swoją treścią potwierdziłoby, iż ubezpieczona w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych.

W powyższym zakresie również Sąd przesłuchał wnioskodawczynię na rozprawie, zadając wprost pytania dotyczące przedmiotowego zaświadczenia i okazując je skarżącej (k. 20 akt sprawy) – z którego to przesłuchania wynika, iż sama ubezpieczona nie wie, czy posiada dokument z Powiatowego Urzędu Pracy, dotyczący potwierdzenia okoliczności, iż w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych. Ostatecznie zaś wnioskodawczyni zeznała, iż nie posiada innego zaświadczenia z Powiatowego Urzędu Pracy, i nie posiada ani nie dysponuje innym zaświadczeniem poza przedłożonym organowi do akt rentowych.

W świetle dokonanych powyższej przez Sąd Okręgowy ustaleń co do braku spełnienia przez skarżącą wymogu wynikającego z art. 2 ust. 3 punkt 2 ustawy przedemerytalnej (nieprawidłowe i niekompletne zaświadczenie Powiatowego Urzędu Pracy) za niecelowe uznano prowadzenia postępowania dowodowego w zakresie ustaleń, czy możliwe jest uwzględnienie do wymaganego stażu pracy okresu wykonywania pracy od dnia 04 lutego 1974 r. do dnia 04 kwietnia 1979 r. gospodarstwie rolnym (...) (wujostwa skarżącej) w K..

Jak wynika bowiem z, cytowanego już powyżej przepisu art. 2 ust. 3 ustawy przedemerytalnej - świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie wskazane w przepisie warunki. Wykładnia powyższej regulacji nie pozostawia wątpliwości, iż przyznanie spornego świadczenia możliwe jest jedynie w sytuacji, kiedy dochodzi do kumulatywnego spełnienia przez wnioskodawcę wymogów wskazanych w cytowanych przepisach. A contrario, nie jest możliwe uwzględnienie wniosku w sytuacji, jeśli którykolwiek z warunków przewidzianych przepisami ustawy nie został spełniony – co w niniejszej sprawie miało miejsce w zakresie art. 2 ust. 3 punkt 2 ustawy przedemerytalnej, a konkretnie braku odpowiedniej treści przedłożonego zaświadczenia z Powiatowego Urzędu Pracy w S..

Wobec powyższego uznać należało, iż ubezpieczona K. J. nie spełniła wszystkich przesłanek wynikających z art. 2 ust. 3 pkt 2 ustawy przedemerytalnej, jako że nie udowodniła dokumentem (zaświadczeniem), iż w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych – przedłożone zaświadczenie (k. 86 akt rentowych) nie zawierało informacji w powyższym zakresie. Co za tym zaś idzie, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i całokształt okoliczności sprawy wskazuje, że wnioskodawczyni nie spełniła łącznie wszystkich wynikających z przepisów ustawy przedemerytalnej warunków do przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego, co przesądza iż odwołanie, choć z innych przyczyn niż w nim wskazano - jest niezasadne.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy, działając na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonej, uznając iż decyzja organu rentowego jest prawidłowa, albowiem ubezpieczona nie wykazała, iż łącznie spełniła wszystkie wymagane wyżej cytowanymi przepisami przesłanki w sytuacji, gdy ich łączne występowanie jest konieczne dla uwzględnienia wniosku.

Rozstrzygając sprawę Sąd miał nadto na uwadze dyspozycję art. **Art. 7.** 1. Cyt. ustawy zgodnie z którym prawo do świadczenia przedemerytalnego ustala się na wniosek osoby zainteresowanej, od następnego dnia po dniu złożenia wniosku wraz z dokumentami, o których mowa w ust. 3., oceniając prawidłowość wydanej decyzji.

/-/ SSO Monika Popielińska